

Etape județeană/a sectoarelor municipiului București a
olimpiadei de fizică
19 martie 2022
Probă scrisă

VI

Pagina 1 din 3

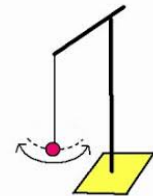
Problema 1

(10 puncte)

Periodicități și erori

Un pendul gravitațional este un sistem format dintr-un corp, de mici dimensiuni, suspendat de un punct fix, prin intermediul unui fir inextensibil. Perioada de oscilație reprezintă timpul în care corpul suspendat efectuează o oscilație completă, revenind astfel în poziția inițială.

- a) Un elev determină perioada unui pendul gravitațional. Pentru aceasta pune pendulul în oscilație, numără N oscilații și cronometrează durata lor, t . Repetând experimentul de 7 ori, pentru număr de oscilații ales de fiecare dată la întâmplare, el obține următoarele valori:

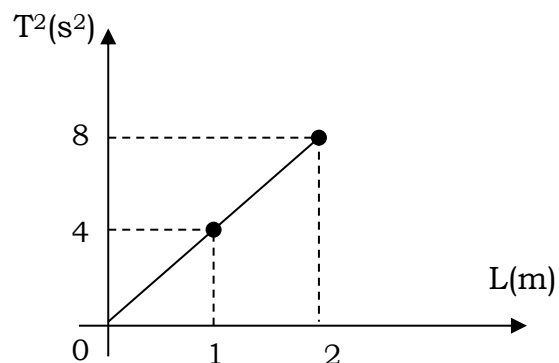
N	5	7	5	10	15	12	9
t (s)	4,12	6,3	14,34	8,38	12,87	10,3	7,53

Alcătuiește un tabel de date, corespunzător modelului care urmează, în care să fie trecute valorile măsurate, valoarea medie a perioadei, erorile de măsură absolute și eroarea medie. Să se scrie rezultatul final, luând în considerare doar măsurătorile care pot fi apreciate ca fiind corecte. (Consideră în calcul două zecimale).

Nr. Crt.	N	t (s)	T (s)	T_{medie} (s)	ΔT (s)	ΔT_{medie} (s)
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

- b) Elevul în cauză dorește să determine lungimea L a unui pendul gravitațional format dintr-o sferă de diametrul d și un fir prins, într-un punct, de suprafața sferei. Astfel, el măsoară lungimea x a firului și diametrul d al bilei. Știind că $x = (95.8 \pm 0.1)$ cm iar $d = (4.60 \pm 0.04)$ cm, determină lungimea L și eroarea absolută ΔL .
- c) Măsurând perioada T de oscilație a unui pendul gravitațional în funcție de lungimea L a pendulului s-a obținut, pe baza datelor respective, reprezentarea grafică din figura alăturată.

Se cunoaște că perioada de oscilație a unui astfel de pendul depinde de lungimea lui conform relației $T^2 = 4\pi^2 \frac{L}{g}$ unde g este o mărime fizică numită accelerație gravitațională, iar $\pi \approx 3,14$ este un număr irațional a cărei valoare numerică, aproximativă, este cea precizată anterior. Folosind reprezentarea grafică determină accelerația gravitațională g .

Problema 2

(10 puncte)

1. Fiecare dintre problemele 1, 2, respectiv 3 se rezolvă pe o foaie separată care se secretizează.
2. În cadrul unei probleme, elevul are dreptul să rezolve cerințele în orice ordine.
3. Durata probei este de 3 ore din momentul în care s-a terminat distribuirea subiectelor către elevi.
4. Elevii au dreptul să utilizeze calculatoare de buzunar, dar neprogramabile.
5. Fiecare problemă se punctează de la 10 la 1 (1 punct din oficiu). Punctajul final reprezintă suma acestora.

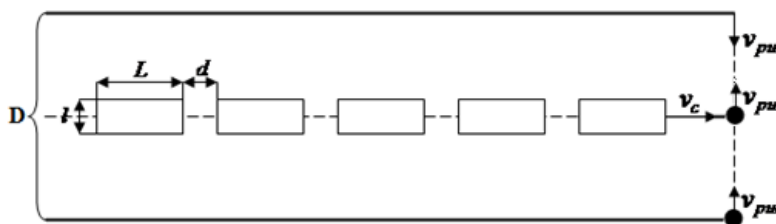
**Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București a
olimpiadei de fizică
19 martie 2022
Probă scrisă**

VI

Pagina 2 din 3

Jocuri electronice

Unul dintre primele jocuri electronice consta în deplasarea unui puc (un corp cu dimensiuni neglijabile) printre diferite corpuri, astfel încât acestea să nu fie atinse. Andrei trebuie să "conducă" o coloană de corpuri dreptunghiulare identice cu lățimea $l = 50\text{mm}$ și lungimea $L = 100\text{mm}$, aliniată unul în spatele celuilalt la distanțe egale, $d = 20\text{mm}$. Coloana se deplasează cu viteza constantă $v_c = 10\text{mm/s}$, pe axul unei benzi de circulație rectilinii care are lățimea D așa cum se vede în desenul de mai jos.

Pucul se deplasează perpendicular pe banda de circulație, dus-întors, între marginile acesteia, păstrându-și viteza constantă (se consideră că schimbarea de sens de mișcare la marginea benzii se realizează instantaneu).

- Care este viteza minimă v_1 cu care trebuie să se deplaseze pucul astfel încât acesta să treacă printre două dreptunghiuri consecutive, fără să le atingă?
- Dacă pucul se deplasează cu viteza $v_2 = 25\text{mm/s}$, ce lățime trebuie să aibă banda, astfel încât pucul și coloana să se poată deplasa fără să se atingă?
- Andrei setează viteza pucului $v_3 = 10\text{cm/s}$. Pucul pornește de pe axul drumului în momentul în care distanța de la acesta la primul dreptunghi din coloană devine de $x = 1\text{cm}$. Considerând că deplasarea coloanei rămâne $v_c = 10\text{mm/s}$ și lățimea benzii este $D = 30\text{cm}$ calculează de câte ori este traversat primul dreptunghi din coloană și momentul de timp când pucul intră prima oară peste acesta.

Problema 3

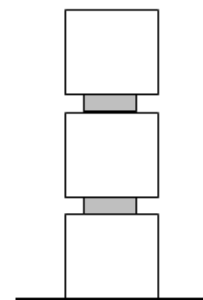
(10 puncte)

Turnuri cu lipici

Pe masa de laborator Gigel are trei cuburi, fiecare cu latura $l_c = 5\text{cm}$. Un cub este din aluminiu cu densitatea $\rho_1 = 2700\text{ kg/m}^3$, al doilea din fier cu densitatea $\rho_2 = 7800\text{ kg/m}^3$, și al treilea din plumb cu densitatea $\rho_3 = 11400\text{ kg/m}^3$. Cuburile se lipesc unul după altul cu un adeziv foarte puternic, care nu curge, având o compoziție asemănătoare cu plastilina, așa cum se vede în desenul alăturat. Straturile de adeziv cu care sunt lipite fiecare două cuburi au o grosime uniformă $d = 5\text{mm}$, și suprafața de contact cu fiecare cub $S_{ad} = 16\text{ cm}^2$. După lipirea cuburilor, acestea sunt așezate pe verticală formând un "turn".

- Calculați densitatea „turnului” știind că densitatea adezivului este

$$\rho_{ad} = 1500\text{ kg/m}^3.$$

- Fiecare dintre problemele 1, 2, respectiv 3 se rezolvă pe o foaie separată care se secretizează.
- În cadrul unei probleme, elevul are dreptul să rezolve cerințele în orice ordine.
- Durata probei este de 3 ore din momentul în care s-a terminat distribuirea subiectelor către elevi.
- Elevii au dreptul să utilizeze calculatoare de buzunar, dar neprogramabile.
- Fiecare problemă se punctează de la 10 la 1 (1 punct din oficiu). Punctajul final reprezintă suma acestora.

**Etapă județeană/a sectoarelor municipiului București a
olimpiadei de fizică
19 martie 2022
Probă scrisă**

VI

Pagina 3 din 3

- b) „Turnul” se introduce vertical și așezat pe fundul unui pahar cilindric transparent și cu pereții foarte subțiri, care are aria bazei $S_p = 100\text{cm}^2$ și înălțimea $H = 10\text{cm}$, plin pe trei sferturi cu apă. Dacă notăm cu H_a înălțimea la care se află nivelul apei înainte de introducerea „turnului”, și cu H_a' înălțimea la care se află nivelul apei după introducerea „turnului”, calculează cu cât crește nivelul apei din pahar $\Delta H = H_a' - H_a$.
- c) Presupunând că „turnul” se introduce în apa din pahar cu viteza constantă de $v_t = 1 \text{ mm/s}$, calculează vitezele cu care urcă nivelul apei din pahar.

Subiect propus de:
prof. dr. Radu Murdzek – Școala Gimnazială Bozieni, Neamț
prof. Emil Necuță – Colegiul Național „Alexandru Odobescu”, Pitești
prof. Florin Moraru – Colegiul Național „Nicolae Bălcescu, Brăila

1. Fiecare dintre problemele 1, 2, respectiv 3 se rezolvă pe o foaie separată care se secretizează.
2. În cadrul unei probleme, elevul are dreptul să rezolve cerințele în orice ordine.
3. Durata probei este de 3 ore din momentul în care s-a terminat distribuirea subiectelor către elevi.
4. Elevii au dreptul să utilizeze calculatoare de buzunar, dar neprogramabile.
5. Fiecare problemă se punctează de la 10 la 1 (1 punct din oficiu). Punctajul final reprezintă suma acestora.